

Fylkesmannen i Innlandet

Møtereferat	Dato: 10. oktober 2019
Rovviltnemnda i region 3/Oppland	
Møtet innkalt av:	Sekretariatet v/Fylkesmannen
Møtedato og møtetid:	10. oktober 2019 fra kl. 10.20 -12.45
Møtested:	Gamle «Statens vegvesen», Industrigata 17, Lillehammer
Møteleder:	Aud Hove
Møtereferent:	Sidsel Røhnebæk
Deltakere:	Medlemmer i rovviltnemnda: Aud Hove, Ivar Vistekleiven, Kari Anne Jønnes og Trygve Brandrud. Forfall: Mariann Isumhaugen og varamedlem kunne ikke møte Fylkesmannen: Harald Klæbo, Silje Bøe og Sidsel Røhnebæk
Tilhørere:	Kristina Hegge/Oppland bondelag, Jonny Mathisen/Oppland Sau og Geit, Astrid Olstad og Bjørn Rustadstuen/Oppland Bonde- og småbrukarlag, Britt Helene Villand Lindheim/Mattilsynet, Ole Knut Steinset/SNO, Odd Steinar Granheim og Tormod Pedersen/NJFF-Oppland

Åpen post kl. 10.00 -10.15

Innlegg ved Jonny Mathisen (OSG), Kristina Hegge (OBL), Astrid Olstad (OBS) og Britt Helene Villand Lindheim (Mattilsynet)

Saksliste:

34/19 Godkjenning av innkalling og saksliste

Innkalling og saksliste godkjent

35/19 Godkjenning av referat fra møte 21. august 2019

Referatet godkjent

36/19 Orienteringer

Harald Klæbo orienterte om påviste skader, skadefellingsforsøk og lisensfelling.

Skadesituasjon

Det er per 10. oktober meldt 411 skadetilfeller som rovviltskade til SNO. Av disse er 108 dokumentert/antatt fredet rovvilt. Per 10. oktober 2018 var det i Oppland innmeldt 540 skader og i 2017 813 skader. Sammenlignet med 2018 er det noe økning av dokumenterte skader til jerv og gaupe og færre skader til bjørn og ulv. Flere av gaupeskadene er dokumentert i områder med radiobjelleprosjekt på lam.

Antall innmeldte skader er det laveste siden midten av 1990-tallet. 2013 er det største skadeåret i Oppland. Av de 411 innmeldte skadene i 2019, var 126 (30 %) dokumentert/antatt ikke rovvilt. Herav 11 skader grunnet hund, 6 rev, 7 sjukdom, 11 ulykke, 4 annet og 87 ikke-rovvilt. 177 (43 %) av skadene ble vurdert til ukjent/usikker.

Tabell over påviste skader – dokumentert/antatt per 10. oktober siste 3 år

	2017	2018	2019
Jerv	60	43	50
Gaupe	45	10	23
Bjørn	17	30	3
Ulv	294	48	11
Kongeørn	17	15	19
Totalt fredet rovvilt	433	146	106
Totalt meldt til SNO	831	540	411

De største tapene til jerv er i Reinheimen og i Fron østside. De fleste gaupetap er dokumentert i Nord-Fron og Sel, blant annet gjennom radiobjelleprosjektet, samt i Sør-Aurdal og Nordre Land. Tap til kongeørn er dokumentert i hele fylket, men flest i Nord-Fron gjennom radiobjelle- og kadaverhundprosjektet.

Det har vært ulv i Sør-Aurdal, Nordre Land og Etnedal i sommer, og per dato er det dokumentert 11 sau tatt av ulv. Det har vært få skader grunnet bjørn i årets beitesesong. En bjørn er felt i Stor-Elvdal, nær grense til Ringebu.

Det er i løpet av sommeren gitt 36 skadefellingstillatelser, de fleste grunnet jerv og noen grunnet ulv. Det er ikke felt fredet rovvilt på skadefelling sommeren 2019 i Oppland. I Hedmark er det felt 3 ulv, 2 bjørn og 3 jerv på skadefelling i sommer.

Det er per dato ikke felt bjørn eller jerv på lisensfelling i høst. Lisensfellingsperioden for bjørn er fra 21. august til 15. oktober og lisensfellingskvoten er et dyr. Lisensfellingsperioden for jerv er fra 10. september til 15. februar og lisensfellingskvoten er 10 dyr/4 hunddyr. Lisensfellingsperioden for ulv utenfor ulvesonen er nå fra 1. desember til 31. mai.

Det er gitt enkelte avslag på skadefelling i lisensfellingsperioden, med bakgrunn i § 9 i rovviltforskriften. Dette fordi beitesesongen er tilnærmet over og sanking igangsatt. Skadepotensialet er dermed redusert, og det finnes andre tilfredsstillende løsninger som å sanke resten av sauen i områder der det er rovdyr.

Korrespondanse 21. aug – 10. okt. 2019

	Dato	Fra	Til	Tema	Til orientering	Utført/besvart	Til oppfølging
1	02.05.19	WWF verdens naturfond	Rovviltnemndene	Invitasjon til workshop om mulighetene for felles jerveforvaltning i Norden -3. og 4. mars i Østersund	x		
2	11.09.19	NOAH -for dyrs rettigheter	Klima- og miljødepartementet	Klage på vedtak om lisensfelling av ulv i oppland 2019/2020			x
3	11.09.19	Naturvernforbundet	Rovviltnemnda i region 3	Klage på vedtak om lisensjakt på ulv i Oppland			x
4	13.09.19	FMIN	Rovviltnemnda i region 3 og 5	Referat frå fellesmøte rovviltnemnda i region 3 og 5 den 12. september	x		
5	17.09.19	Natur, plan og utvikling	Adresseliste	Invitasjon til nasjonal konferanse om rovvilt, beitedyr og samfunn, Hamar 20. og 21. jan 2020	x		
6	23.09.19	Rovviltnemnda i region 3	Adresseliste	Revisjon av forvaltningsplan for rovvilt region 3 – høring -frist 1. nov			x
7	24.09.19	Nordre Land Sau og Geit	Miljødirektoratet	Anmodning om foeybyggende skadefelling av ulv og derav søknad om framskyndet lisensfelling på ulv	x		

8	27.09.19	Rovviltnemnda i region 3	KLD og Miljødirektoratet	Konsekvenser av flytting av lisensfellingstider ulv – anmodning om forebyggende skadefelling			x
9	27.09.19	Rovviltnemnda i region 3 og region 5	Klima- og miljødepartementet	Høringssvar på «Høring av endringer i rovviltforvaltningen».	x		
10	27.08.19	Fylkesmannen i Innlandet	Klima- og miljødepartementet	Forslag om endringer i rovviltforvaltningen – endringer i naturmangfoldloven, rovviltforskriften og forskrift om utøvelse av jakt, felling og fangst - høringsuttalelse	x		

FKT/Økonomi

Oversikten viser at det er brukt en del mindre enn budsjettet til skadefelling og akutte tiltak. Disse midlene kan benyttes til tiltak som fikk redusert løyving våren 2019. Det gjelder blant annet elektronisk overvåking, sporhundprosjektet, overvåking kongeørn, lisensfellingsprosjekt jerv, kameraovervåking m.fl.

FKT per 4. okt 2019						
Tiltak	forskrift	Omsøkt 19	Budsjett 19	Ramme 19	Løyvd per 4.okt	Sum
Tidlig sank	5a	592 000	600 000		410 000	
Utsatt slipp	5a					
Planlagt tilsyn med kadaverhund	5b+6	2 262 000	500 000		668 000	
Avklare tap med kadaverhund	5b+6	556 000	300 000		322 000	
Akutt tilsyn v/skader	5a					
Beredskapsareal	6	324 400	100 000		250 000	
Lokale prosjekt avklare tap	6	781 790	700 000		710 000	
Elektronisk overvåking	6	1 015 227	400 000		425 000	
Annet	6	523 000	150 000		110 000	
sum kommuner/beitelag/foretak		6 054 417	2 750 000		2 895 000	2 895 000
Kompetanseheving	6	232 500	200 000		109 000	
Lokale Fou	6	1 135 690	700 000		314 000	
Sum "prosjekter"					423 000	423 000
Akutte midler FMOP			1 200 000		325 000	
Skadefelling			1 000 000		705 000	
Sum "sommer 19"					1 030 000	1 030 000
Kjøp av tjenester					330 000	330 000
Rest						1 172 000
Totalt omsøkt		7 422 607	5 850 000	5 850 000		5 850 000

Nemnda drøftet orienteringene, og etterlyste tidsplan for forventede endringer i rovviltnemnder m.m., jf. «høring av endringer i rovviltforvaltningen» og informasjon om evt. overgangsordninger dersom rovviltforskriften ikke blir endret per. 1. januar 2020. Aud Hove vil kontakte de andre nemndslederne og sende en henvendelse til KLD.

Vedtak: Brev og orienteringer tas til etterretning

37/19 Klage på vedtak om lisensfelling av ulv i region 3/Oppland for 2019/2020

Harald Klæbo orienterte kort fra sekretariatets forslag til klagebehandling.

Forslag til vedtak:

Nemnda har behandlet klagene i møte den 10. oktober 2019. Nemnda ser ikke at det framkommer noen vesentlige eller nye momenter som gjør at vi endrer på det opprinnelige vedtak vedr. lisensfellingkvoter for ulv. Nemnda opprettholder sitt opprinnelige vedtak og klagene sendes med relevante tillegg til departementet for endelig behandling.

Vedtaket ble enstemmig vedtatt.

Vedtaket: Nemnda har behandlet klagene på vedtak om lisensfelling av ulv i den 10. oktober 2019. Nemnda ser ikke at det framkommer noen vesentlige eller nye momenter som gjør at vi endrer på det opprinnelige vedtak vedr. lisensfellingkvote for ulv i region 3. Nemnda opprettholder sitt opprinnelige vedtak og klagene sendes med relevante vedlegg til Klima- og miljødepartementet for endelig behandling

38/19 Kvote og område for kvotejakt på gaupe i Oppland i 2020

Harald Klæbo orienterte fra utsendt notat og sekretariatets forslag til vedtak.

Forslag til vedtak:

Totalkvote: 7 dyr/hunndyrkvote 3 dyr over 1 år – hvorav familiegrupper unntas jakt i alle områder. Kvoten fordeler seg slik:

Område 1: Del av regionen hvor forvaltningsplanen ikke legger opp til ynglinger av gaupe: kommunene Lesja, Dovre, Vågå, Lom og Skjåk, Lillehammer, Øyer, Gausdal, Ringebu, Sør-Fron, Nord-Fron og Sel; 3 dyr.

Område 2: Del av regionen der forvaltningsplanen legger opp til 5 årlige ynglinger/familiegrupper av gaupe: kommunene Vang, Øystre Slidre, Vestre Slidre, Nord-Aurdal, Sør-Aurdal og Etnedal, Nordre Land, Søndre Land, Gjøvik, Østre Toten, Vestre Toten, Gran, Jevnaker og Lunner; 2 dyr

2 dyr for senere fordeling. Et viktig kriterium for tildeling av tilleggsdyr vil være omfanget av påviste gaupeskader på sau siste beitesesong, og det samlede uttaket undervegs i kvotejakta.

Fylkesmannen/rovviltnemnda kan omfordele kvoten og inndeling av jaktområder undervegs i jaktperioden.

Vedtaket er fattet med hjemmel i Lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold § 16, jf § 77 og forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) §§ 4, 7 og 11.

Aud Hove foreslo å øke totalkvoten fra 7 til 9 dyr og dette ble enstemmig vedtatt med blant annet prognosemodellen som begrunnelse. Videre er det påvist en del tap til gaupe i Ottadalen og Nord-Fron, som ikke er gaupeprioritert, og derfor ønsker nemnda å øke kvoten i hele området som ikke er prioritert for yngling av gaupe. Forslaget om å øke hunndyrkvoten fra 3 til 4 voksne hunndyr ble frafalt.

Vedtaket: Totalkvote: 9 dyr/hunndyrkvote 3 dyr over 1 år – hvorav familiegrupper unntas jakt i alle områder. Kvoten fordeler seg slik:

Område 1: Del av regionen hvor forvaltningsplanen ikke legger opp til ynglinger av gaupe:

Kommunene Lesja, Dovre, Vågå, Lom, Skjåk, Lillehammer, Øyer, Gausdal, Ringebu, Sør-Fron, Nord-Fron og Sel; 5 dyr

Område 2: Del av regionen hvor forvaltningsplanen legger opp til 5 årlige ynglinger/familiegrupper av gaupe: Kommunene Vang, Øystre Slidre, Vestre Slidre, Nord-Aurdal, Sør-Aurdal, Etnedal, Nordre Land, Søndre Land, Gjøvik, Østre Toten, Vestre Toten, Gran, Jevnaker og Lunner; 2 dyr

2 dyr for senere fordeling. Et viktig kriterium for tildeling av tilleggsdyr vil være omfanget av påviste gaupeskader på sau siste beitesesong, og det samlede uttaket undervegs i kvotejakta. Rovviltnemnda vil også vurdere inndeling av jaktområder undervegs i jaktperioden for å oppnå nødvendige uttak i områder med påviste gaupeskader.

Rovviltnemnda legger prognosemodellen for bestanden av gaupe i Norge til grunn for størrelse på kvota og viser til at rovviltnemnda har forvaltningsansvaret for region 3 og for å forvalte gaupebestanden som ligger innenfor denne regionen. Nemnda ser at det er for mange ynglinger i beiteprioritert område og et økende skadeomfang, og mener det derfor må tas ut flere dyr i område 1 for å justere bestanden i dette området.

Kart med jaktområdeinndeling.

39/19 Orientering fra NJFF-Oppland om lisensfellingsprosjekt jerv 2019/2020

Odd Steinar Granheim, prosjektkoordinator fra NJFF-Oppland for lisensfellingsprosjektet for jerv, orienterte fra «Rapport for mer effektiv lisensfelling av jerv 2018/2019».

Prosjektet ble restartet i oktober 2018 da det ble gitt signaler om endring av forskrift som nå tillater bruk av kameraovervåking av fangstbåser og kunstig lys i forbindelse med åtejakt. Det er per dato inngått skriftlig avtale med 33 jegere/jaktlag som inkluderer 170 personer. 32 personer/lag har levert rapport som gir grunnlag for motivasjonsmidler, i alt kr. 90 000. Prosjektet eier 7 åtebuer, 12 åtevarslere, 20 åtelys og 40 kamera. Det er gjennomført 3 samlinger for jegere, henholdsvis i Dovre, Lom og Fåvang. Det ble i lisensfellingsperioden 2018/2019 gjennomført 164 «åtedager» og 980 «båsdager» fordelt på 14 åteplasser og 20 båser. Det ble i løpet av lisensfellingsperioden felt 4 jerv av en kvote på 8.

Prosjektkoordinator oppsummerte med at åtejakt er svært ressurskrevende i forhold til effektiv felling. Båser kan være bra, og det er svært viktig med korrekt plassering. Bruk av hund viser seg svært effektiv.

Utfordring er høyfjell i Oppland og kapasitet hund og jeger. Det er planlagt god oppfølging av lisensjegere tilsluttet prosjektet vinter 2019/2020.

Vedtak: Rovviltnemnda tok orientering til etterretning

40/19 Forvaltningsplan for rovvilt i region 3/Oppland – revisjonsarbeid og framdriftsplan

Revidert forvaltningsplan ble sendt til høring 23. september med høringsfrist 1. november 2019. Høringsinnspillene skal oppsummeres på neste nemndsmøte 4. desember. Deretter skal planen sendes til Miljødirektoratet og Landbruksdirektoratet for uttalelse før nemnda endelig vedtar den reviderte forvaltningsplanen.

Vedtak: Rovviltnemnda tok orientering til etterretning.

41/19 Dialogmøte

Det har i mange år vært gjennomført et årlig dialogmøte med inviterte etater, lag, foreninger og organisasjoner. Det er ikke gjennomført et slikt møte i 2019, men rovviltnemnda og FMIN arrangerte et åpent seminar om rovvilt og beitenæring i Oppland 16. januar 2019 med om lag 100 deltakere.

Rovviltnemnda vil ikke invitere til dialogmøte før jul, da det er lite som er avklart med nemndsstruktur m.m. per dato. Derimot mener nemnda at det er viktig med regionmøter rundt i fylket som tidligere etter nyttår.

42/19 Eventuelt

Ingen saker

Neste ordinære nemndsmøte blir 4. desember 2019 kl. 10.00 -13.00, «Gamle Statens Vegvesen», Industrigata 17, Lillehammer